

Kharazmi University

Research in Sport Medicine and Technology

Print ISSN: 2252 - 0708 Online ISSN: 2588 - 3925

Homepage: <https://jsmt.knu.ac.ir>**Lactate Entrance into the Brain is Necessary for Endurance Exercise-Induced Adaptation in Lipid Oxidation**Malihe Aveseh ¹ | Maryam Kouskie Jahromi ² | Javad Nemati ³ | Saeed Esmaeili Mahani ⁴

1. Ph.D, Shiraz University, Shiraz, Iran.

2. Ph.D, Shiraz University, Shiraz, Iran.

3. Ph.D, Shiraz University, Shiraz, Iran.

4. Ph.D, Shahid Bahonar University of Kerman, Kerman, Iran.

CrossMark

corresponding author: Maryam Kouskie Jahromi, koushkie53@yahoo.com**ARTICLE INFO****Article type:**

Research Article

Article history:

Received: March 27, 2023

Revised: April 12, 2023

Accepted: April 15, 2023

Keywords:Brain lactate,
Endurance training,
Free fatty acids, Triglyceride**How to Cite:**

Aveseh, Kouskie Jahromi,
Nemati, Esmaeili Mahani.
Lactate Entrance into the Brain
is Necessary for Endurance
Exercise-Induced Adaptation in
Lipid Oxidation. *Research In
Sport Medicine and
Technology*, 2023; 13(25): 1-
14

ABSTRACT

Lactate has been recently considered as a signaling factor involved in metabolism. The aim of this study was to investigate the role of lactate entrance into the brain on endurance training-induced adaptations in lipid oxidation.

24 male rats (age: 8 weeks, weight: 197 ± 21 g) were divided into control (C), trained (T), and traind+4-CIN (T+4-CIN, which experienced the inhibition of lactate entrance into the brain during exercise). All animals performed a single session of acute endurance exercise following their 12-weeks training protocol. Free fatty acids (FFA) and triglyceride content in plasma and adipose tissue and cAMP and Inositol triphosphate (PI3) content in epididymal fat were measured immediately after acute exercise using ELISA and were compared among the groups by one-way analysis of variance (ANOVA).

Acute exercise significantly increased lactate concentration in cerebrospinal fluid (SCF) in both T and T+4-CIN compared to the C group. Lactate concentration was slightly lower in T + 4-CIN compared to the T. Immediately after acute endurance training, a significant decrease of 61 and 31% in plasma triglyceride levels, a significant decrease of 39 and 26% in adipose tissue triglyceride levels, a significant increase of 125 and 56% in plasma FFA levels, a significant increase of 217 and 125% increase in FFA plasma levels, a significant increase of 87 and 41% in adipose tissue cAMP levels, and a significant increase of 90 and 49% in adipose tissue inositol triphosphate levels was observed in the T and T+4-CIN compared to the control group, respectively (all $P < 0.01$). Plasma triglyceride and adipose tissue levels in the 4-CIN + training group were significantly higher and plasma and adipose tissue FFA levels were significantly lower (all $P < 0.05$) than the values found in the T group. In conclusion, the results of the present study showed that lactate can be effective on endurance training-induced adaptations in lipid oxidation due to its action in the brain.

Published by Kharazmi University, Tehran, Iran. Copyright(c) The author(s) This is an open access article under e:
CC BY-NC license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

پژوهش در طب ورزشی و فناوری

شاپا چاپی: ۰۷۰۸-۰۲۵۲ | شاپا الکترونیکی: ۳۹۲۵-۰۸۸۲

Homepage: <https://jsmt.knu.ac.ir>

ورود لاكتات به مغز برای سازگاری ناشی از تمرین استقامتی در اکسیداسیون لپید ضروری است

ملیحه آوشه^۱ | مریم کوشکی جهرمی^{۲*} | جواد نعمتی^۳ | سعید اسماعیلی ماهانی^۴

۱. دکتری بیوشیمی و متابولیسم ورزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.
۲. استاد گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.
۳. استادیار گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.
۴. استاد گروه زیست شناسی، دانشگاه شهید باهنر کرمان، کرمان، ایران.

نویسنده مسئول: مریم کوشکی جهرمی: koushkie53@yahoo.com

چکیده

اخیراً لاكتات به عنوان یک عامل سیگنالینگ درگیر در متابولیسم شناخته شده است. هدف از مطالعه حاضر بررسی نقش ورود لاكتات به مغز در حین تمرین بر سازگاری ناشی از تمرین استقامتی در اکسیداسیون لپید بود. ۲۴ سر موش صحرایی نر در سن هشت هفتگی با میانگین وزن ۲۱ ± ۱۹.۷ گرم در سه گروه کنترل، تمرینی صرف و گروه تمرین + CIN-۴ (که منع ورود لاكتات به مغز را در حین تمرین تجربه می کرد)، تقسیم شدند. تمامی گروه ها یک جلسه تمرین استقامتی را ۷۲ ساعت بعد از پروتکل ۱۲ هفته ای تمرین انجام دادند. سطوح اسیدهای چرب آزاد (FFA) و تری گلیسرید در پلاسما و بافت چربی اپیدیدیمال و CAMP و اینوزیتول تری فسفات بالاصله بعد از تمرین استقامتی حد با تکنیک الایزا اندازه گیری و بوسیله تحلیل واریانس یک راهه بین گروهها مقایسه شد. تمرین استقامتی باعث افزایش غلظت لاكتات مایع مغزی نخاعی در هر دو گروه تمرین صرف و تمرین + CIN-۴ نسبت به گروه کنترل شد. غلظت لاكتات مایع مغزی نخاعی در گروه تمرین + CIN-۴ نسبت به تمرین صرف پایین تر بود. بالاصله بعد از تمرین استقامتی حد، کاهش معنی دار ۶۱ ± ۳۱ درصدی در سطوح پلاسمایی تری گلیسرید، کاهش معنی دار ۳۹ ± ۲۶ درصدی در سطوح تری گلیسرید بافت چربی، افزایش معنی دار ۱۲۵ ± ۵۶ درصدی در سطوح پلاسمایی FFA، افزایش معنی دار ۲۱۷ ± ۱۲۵ درصدی در سطوح پلاسمایی FFA، افزایش معنی دار ۸۷ ± ۴۱ درصدی در سطوح CAMP بافت چربی و افزایش معنی دار ۹۰ ± ۴۹ درصدی سطوح اینوزیتول تری فسفات بافت چربی به ترتیب در گروه تمرینی صرف و تمرین + CIN-۴ نسبت به گروه کنترل مشاهده شد. سطوح تری گلیسرید پلاسما و بافت چربی در گروه تمرین + CIN-۴ به طور معنی دار نسبت به گروه تمرینی صرف بالاتر و سطوح FFA پلاسما و بافت چربی بطور معنی دار پایین تر از گروه تمرینی صرف بود. نتایج کلی تحقیق نشان داد که لاكتات به واسطه عملش در مغز می تواند در سازگاری ناشی از تمرین استقامتی در اکسیداسیون لپید اثرگذار باشد.

اطلاعات مقاله:

نوع مقاله: مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: فروردین ۱۴۰۲

تاریخ ویرایش: فروردین ۱۴۰۲

تاریخ پذیرش: فروردین ۱۴۰۲

واژه های کلیدی:

اسید چرب آزاد، تری گلیسرید، لاكتات مغز، تمرین استقامتی

ارجاع: آوشه، کوشکی جهرمی، نعمتی، اسماعیلی ماهانی. ورود لاكتات به مغز برای سازگاری ناشی از تمرین استقامتی در اکسیداسیون لپید ضروری است. پژوهش در طب ورزشی و فناوری ۱۴۰۲، ۱۳(۲۵): ۱-۱۴

مقدمه

چربی و کربوهیدرات مهم ترین سوبستراي مصرفی جهت تامین انرژی در حین تمرين بالاخص تمرين استقامتي می باشدند در طول تمرين ، چهار منبع اصلی انرژی درون زا در حین تمرين گلوكز خون حاصل از گلیکوزنولیز كبد، اسیدهای چرب آزاد^۱ (FFAs) آزاد شده از لیپولیز بافت چربی و از هیدرولیز تري اسیل گلیسرول^۲ (TG) در لیپوپروتئين های با چگالی بسيار پايین^۳ (VLDL-TG)، گلیکوزن عضلانی و تري گلیسرول های درون سلولی^۴ (IMTGs) موجود در فيبرهای عضلانی اسكلتی هستند (۱). انتخاب سوبستراي مصرفی در حین تمرين با توجه به شدت و مدت تمرين استقامتي انجام ميشود. در شدت کم تا متوسط (۶۰-۶۵٪ حداکثر اكسيران مصرفی^۵ (VO_{2max})) بيشتر انرژی مورد نياز عضلات اسكلتی عمدتاً از اكسيداسيون FFA و به مقدار کم از اكسيداسيون گلوكز تامين می شود (۲). همچنان منبع FFA مورد استفاده در حین تمرين نيز با توجه به شدت و مدت تمرين متغير است: در شدتهای ۲۵ تا ۶۵ درصد VO_{2max} ، چربی اكسيد شده از FFA پلاسمما مشتق می شود در ۲۵٪، سهم FFA پلاسمما کاهش می يابد و سرعت اكسيداسيون IMTG افزایش می يابد و حدود نيمی از FFA مورد استفاده برای اكسيداسيون کل چربی را فراهم می كند (۲). انجام بلند مدت تمرينات استقامتي نيز در ميزان و نحوه استفاده از چربی در حین تمرين اثرگذار است به شکلی که باعث افزایش اكسيداسيون لیپید در حالت استراحت و تمرين می شود (۳). اين افزایش نتيجه اي از تغييرات در سطح سلولی، هورمونی و بافتی می باشد. تمرين استقامتي با افزایش محتواي و چگالی ميتوكندرiali، افزایش آنزيمهای اكسايشی و کاهش سطوح ADP سيتوزولي به افزایش اكسيداسيون لیپید در حین تمرين منجر می شود. همچنان تمرين استقامتي می تواند با تغيير در سطوح استراحتی و پاسخ کاتكول آمين ها، نسبت گلوكاگون به انسولين و كورتيزول به تمرين موجبات افزایش اكسيداسيون لیپید را فراهم آورد (۳). از طرف ديگر تمرين استقامتي با افزایش نرخ اكسيداسيون چربی درون عضلانی باعث ايجاد منبع چربی مورد استفاده در حین تمرين می شود (۳).

اين چنین تنظيم دقیق اكسيداسيون لیپید در حین استراحت و تمرين هم منشاء بافتی و هم منشا عصبی دارد. در سطح بافت، لیپولیز بافت چربی عمدتاً تحت كنترل هورمون های اپی نفرين و نوراپی نفرين قرار می گيرد که به وسیله اثر گذاري بر گيرنده های بتا آدرنرژيك، لیپولیز بافت چربی را كنترل می کنند (۴). هرچند بعضی از عوامل موضعی در كنترل لیپولیز بافت چربی نيز درگير هستند. با اين وجود بخش عمدهای از تنظيم اكسيداسيون لیپید در حین تمرين توسيط سيسitem عصبی مرکزي^۶ (CNS) انجام ميشود. CNS به طور مستقيم و غيرمستقيم بر لیپولیز بافت چربی و اكسيداسيون لیپید اثرگذار است. مطالعات نوروآناتوميك نشان داده اند که بافت چربی سفید^۷ (WAT) به طور مستقيم

¹ - Free fatty acid

² - Triacylglycerol

³ - Low density lipoprotein

⁴ - Intramuscular triglyceride

⁵ - Maximal oxygen consumption

⁶ - central nervous system

⁷ - White adipose tissue

توسط سیستم عصبی سمپاتیک عصب دهی می شود و تحریک این اعصاب می تواند باعث تغییر در لیپولیز بافت چربی شود^(۵). همچنین تحریک نواحی خاصی در مغز همانند هسته ونترومیدیال می تواند به افزایش در لیپولیز بافت چربی منجر شود^(۶). همچنین می تواند به طور غیرمستقیم با آزادسازی نوروپپتید هایی نظیر نوروپپتید Y، پپتید وابسته به ژن کالسی تونین و ^۸TGF- β ^۹ و اثرگذاری آنها بر بافت چربی، لیپولیز بافت چربی را در حین استراحت و تمرین کنترل کند^(۷، ۸). تنظیم لیپولیز بافت چربی توسط CNS، مستقل از مستقیم یا غیرمستقیم بودن آن، نیازمند آگاهی CNS از نیازهای انرژتیک افزایش یافته در حین تمرین است. بخشی از این عمل توسط حسگرهای انرژتیک موجود در هیپوتalamوس مغز انجام می شود که بطور مداوم سطوح متابولیتهای خون را کنترل و تعدیلات لازم را انجام می دهد. بخش دیگری از این تنظیمات توسط افزایش غلظت فراورده های ناشی از تمرین نظیر لاکتات و استون در مغز انجام می شود که از یک سو میتواند بیانگر نیازهای انرژتیک ملازم با تمرین باشد و از سوی دیگر می تواند به عنوان یک سیگنال در CNS عمل کنند^(۹).

از دیرباز انجام تمرین با افزایش لاکتات در عضله و خون همراه بوده است. هرچند طبق نظریه سنتی، لاکتات ماده زائد گلیکولیز بی هوازی تلقی می شود، لیکن مطالعات جدید از این فرآورده به عنوان یک سوبسٹرای انرژی مصرفی در بافت‌هایی نظیر کبد، عضله اسکلتی، قلب و مغز و همچنین به عنوان یک عامل سینالینگ مهم در حین تمرین یاد می کنند^(۱۰). به واسطه وجود انتقال دهنده های لاکتات مونو کربوکسیلیک ترانسپورتر ها^(۱۱) (MCTs) در سد خونی مغزی^(۱۲)، لاکتات تولیدی در حین تمرین می تواند به راحتی وارد مغز شده و سطوح لاکتات مغزی را دستخوش تغییر نماید. در واقع، شواهد زیادی مبنی بر افزایش غلظت لاکتات در مغز در حین تمرین استقامتی وجود دارد. لاکتات وارد شده به مغز از یک طرف میتواند به عنوان یک سوبسٹرای انرژی برای نرونها در مغز مورد استفاده قرار گرفته و از متابولیسم مغز در حین تمرین حمایت کند و از طرف دیگر با توجه به شناسایی گیرنده آن (GRP81^(۱۳)) می تواند یک عامل سینالینگ در مغز عمل کند^(۹). به عنوان مثال و از دیدگاه متابولیک، نشان داده شده است که تزریق موضعی لاکتات در هسته ونترومیدیال مغزی میتواند نیاز به تزریق اگروژنیگ گلوگز جهت حفظ هوموستاز گلوکز خون در شرایط هیپوگلاسمیا را افزایش دهد^(۱۴). این نتیجه نشان دهنده این است که هسته ونترومیدیال مغزی بیشتر یک حسگر انرژی است تا اینکه به واسطه داشتن نرون های حساس به گلوکز فقط یک حسگر گلوکز باشد. همچنین شواهدی وجود دارد که لاکتات میتواند با افزایش سطوح گاما آمینوبوتیریک اسید^(۱۵) (GABA) پاسخ هورمونهای با اثر متضاد با دیگری^(۱۶) (اپی نفرین، نوراپی نفرین و کورتیزول) را کاهش دهد^(۱۳، ۱۴). از آنجایی که هورمونهای با اثر متضاد با دیگری هورمون های اصلی در تنظیم لیپولیز بافت چربی در حین تمرین نیز هستند و با توجه به اینکه هسته

^۸ - Transforming growth factor B

^۹ - Monocarboxylate transports

^{۱۰} - G-protein coupled receptors 81

^{۱۱} - Gamma aminobutyric acid

^{۱۲} - Counterregulatory hormone

ونترومدیال مغزی می توانند تحت تاثیر مستقیم غلظت‌های لاكتات مغز قرار بگیرد این احتمال وجود دارد که تغییرات غلظت لاكتات در مغز در حین تمرین می تواند با اثرگذاری بر هسته ونترومدیال موجبات سازگاری‌های ناشی از تمرین استقامتی در متابولیسم لپید و کربوهیدرات را فراهم آورد. با این وجود تاکنون شواهدی مبنی بر این نقش گزارش نشده است. لذا هدف از مطالعه حاضر بررسی نقش ورود لاكتات به مغز در حین تمرین بر سازگاری ناشی از تمرین استقامتی در اکسیداسیون لپید بود. بدین منظور در تحقیق حاضر در یک گروه تمرینی منع ورود لاكتات در حین تمرین اعمال و نتایج حاصل از تمرین استقامتی بر شاخص‌های اکسیداسیون لپید با یک گروه تمرینی صرف مقایسه شد.

روش تحقیق:

حیوان: تعداد ۲۴ سر موش صحرایی نر نژاد ویستار در سن شش تا هشت هفتگی از مرکز تحقیقات علوم اعصاب کرمان تهییه و در شرایط استاندارد آزمایشگاه در چرخه ۱۲:۱۲ ساعت تاریکی - روشنایی نگهداری شدند. موش‌های صحرایی با غذای مخصوص موش صحرایی و آب تغذیه شدند و بعد از یک هفته نگهداری و آشناسازی با محیط آزمایشگاه، موش‌های صحرایی براساس وزن همسان‌سازی شدند و به‌طور تصادفی به سه گروه تقسیم شدند: گروه کترول ($n=8$)، که در قفس‌های خود در ده هفته اول پروتکل تمرینی غیرفعال بودند و هفته دوازدهم آشناسازی با تمرین دویدن روی تردیل را تجربه کردند؛ گروه تمرین صرف که ۱۲ هفته تمرین استقامتی انجام دادند ($n=8$) و گروه تمرین +4-CIN ($n=8$) که در هفته تمرین استقامتی انجام دادند و قبل از هر جلسه تمرینی تزریق درون مغزی 4-CIN را تجربه می کردند (۷۲ ساعت پس از آخرین جلسه تمرین پروتکل ۱۲ هفته ای تمرین، تمامی گروه‌ها یک جلسه تمرین حاد به مدت ۶۰ دقیقه با سرعت ۲۶ متر در دقیقه را انجام و بلافاصله بعد از تمرین مشمول جمع آوری مایع مغزی نخاعی و نمونه خونی شدند و در نهایت جهت استخراج بافت چربی تشریح شدند.

پروتکل تمرینی: در دو گروه تمرینی، دوره آشناسازی به‌مدت پنج روز با سرعت ۱۵ متر در دقیقه و با زمان ۲۰-۱۵ دقیقه انجام شد. سپس، پروتکل تمرین استقامتی به‌مدت ۱۲ هفته انجام شد که طی آن، به تدریج به سرعت و زمان افزوده شد. متغیرهای تمرینی، درنهایت در هفته آخر به سرعت ۲۶ متر در دقیقه به‌مدت ۶۰ دقیقه رسیدند (جدول شماره یک) (۱۶). گروه کترول در ۱۱ هفته اول در قفس‌های خود غیرفعال بودند هفته دوازدهم تمرین آشناسازی با دویدن روی تردیل را انجام دادند. هدف از دوره آشناسازی آمادگی حیوانات برای انجام یک جلسه تمرین حاد به مدت ۶۰ دقیقه با سرعت ۲۶ متر در دقیقه بود. ۷۲ ساعت بعد از انجام آخرین جلسه تمرینی تمامی گروه‌ها یک جلسه تمرین حاد به مدت ۶۰ دقیقه با سرعت ۲۶ متر در دقیقه را انجام و بلافاصله بعد از تمرین مشمول جمع آوری مایع مغزی نخاعی و نمونه خونی شدند و در نهایت جهت استخراج بافت چربی اپیدیدیمال تشریح شدند.

جدول ۱- جزئیات پروتکل تمرین

													هفته
													زمان (دقیقه)
													سرعت (متر در دقیقه)
۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱		
۶۰	۶۰	۶۰	۶۰	۶۰	۵۵	۵۵	۵۰	۴۵	۴۰	۳۵	۳۰		
۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۴	۲۴	۲۲	۲۲	۲۲	۲۰	۲۰	۲۰		

منع بوداشت لاكتات مغزی در حین تمرین: گروه منع فعالیت انتقال دهنده های لاكتات قبل از انجام هر جلسه تمرین مشمول تزریق درون مغزی محلول 4-CIN می شدند و ۱۰ دقیقه بعد تمرین استقامتی را انجام میدادند. محلول در ۰/۱ DMSO٪ حل و ۲۰ mM از محلول 4-CIN در Ph ۷/۴۸ تهیه شد و ۲ μl از این محلول به صورت I.C.V1۳ شد. این مقدار از 4-CIN به این دلیل انتخاب شد که مقدار ۴-CIN در CSF به مقدار ۵۰۰ μM برسد. تزریق این چنینی به منع فعالیت MCT2 به طور کامل و منع فعالیت MCT1 به نصف حالت پایه میشود (۱۵).

نحوه کانال گذاری و تزریق درون مغزی 4-CIN:

حیوانات گروه تمرین + 4-CIN بر اساس اطلس مغز پاکسینوس و واتسون کانال گذاری شدند. به طور خلاصه، حیوانات با تزریق داخل صفاقی مخلوطی از کتامین (۹۰ میلی گرم بر کیلوگرم) و زایلازین (۱۰ میلی گرم/کیلوگرم) بیهوش شدند و یک کانول استریل استیل ۲۳ g به صورت استریوتاکسی در بطن جانبی مغزی استفاده از مختصات از پیش تعیین شده قدامی خلفی (۰/۶ میلی متر از برگما)، جانبی (۱/۶ میلی متر از برگما) و عمودی (۱/۶ میلی متر از برگما) کاشته شد (۱۶). کانول توسط سیمان دندان پیشکشی به دو پیچ استیل که در جمجمه قرار داده می شد، در موقعیت خود ثبیت شد. برای اطمینان از باز ماندن کانالیک قطعه استیل استریلدر کانال گذاشته می شد. اطمینان از موقعیت صحیح کانال با تزریق ۲٪ آبی ایوانز و تشریح حیوان (تعداد دو تا) بطور چشمی تایید شد. تمامی حیوانات بعد از کانال گذاری به مدت یک هفته فرصت ریکاوری داشتند و بعداً پروتکل تمرین را آغاز کردند.

روش جمع‌آوری مایع مغزی نخاعی^{۱۴} (CSF): بلافارسله پس از انجام تمرین حیوانات با تزریق درون صفاقی کتامین (۹۰ mg/kg) و زایلازین (۱۰ mg/kg) بی‌هوش شدند. پس از اطمینان از بی‌هوشی رت، موهای سر و جمجمه به دقت تراشیده شد. سپس حیوان به دستگاه استریوتاکس انتقال داده و سر حیوان با زاویه تقریباً ۷۰ درجه در دستگاه ثابت و بی حرکت شد. بلافارسله برش طولی در وسط ایجاد و محل دقیق cisterna magna با استفاده از راهنمای اطلس مغز رت (پاکسینوس) بین اولین مهره گردنه و جمجمه و یا حدوداً یک سانتیمتر و نیم پایین‌تر از لامبدا مشخص گردید. نقطه ای با مساحت تقریباً یک میلی‌متر مربع و کاملاً شفاف است که از بقیه مکان‌ها قابل تشخیص است). magna سرنگ پروانه ای ۲۳G به یک سرنگ انسولینی متصل و به عنوان ابزار جمع آوری مایع مغزی نخاعی استفاده گردید.

¹³. Intracerebroventricular injection

¹⁴ - Cerebrospinal fluid

جهت جلوگیری از ورود خون به مایع مغزی نخاعی نوک سرنگ به اندازه ۳ تا ۴ میلی متر وارد *cisterna magna* شد و عملیات کشیدن مایع توسط شخص دوم به آهستگی و در مدت کمتر از ۳۰ ثانیه تکمیل می شد (۱۷). رنگ مایع به دقت کنترل می شد تا آلووده به خون نباشد. مایع مغزی نخاعی جمع آوری شده (۴۰ تا ۹۰ لاندا) در تیوب های ۰/۲ تخلیه و در دمای ۸۰- درجه سانتی گراد نگهداری شد. نمونه خونی به طور مستقیم از قلب انجام شد و جداسازی پلاسما و سرم با سانتریفیوز کردن در ۳۰۰۰ دور در دقیقه ۱۵، به مدت ۱۵ دقیقه در دمای چهار درجه برای اندازه گیری سطوح پلاسمایی FFA و TG ذخیره شد.

جمع آوری نمونه و اندازه گیریهای بیوشیمیایی: بافت قلب به طور کامل استخراج و با ترازو با دقت ۱/۰ گرم وزن کشی شد. بافت چربی زیر پوستی در همه حیوانات توسط یک نفر استخراج، بلا فاصله در نیتروژن مایع منجمد و جهت تجزیه و تحلیل در ۸۰- درجه سانتی گراد ذخیره شد. تقریباً ۲۰۰ تا ۳۰۰ میلی گرم از بافت چربی با استفاده از روش هاون کوبی در نیتروژن مایع پودر شد. همگن شده در بافر (Tris HCl ۵۰ میلی مولار، pH 7.۵، EDTA ۱ میلی مولار؛ EGTA ۱ میلی مولار؛ DTT ۱ میلی مولار؛ NaF ۵۰ میلی مولار؛ سدیم پیروفیسفات ۵ میلی مولار؛ گلیسرول، Triton X-۱۰٪؛ ۱۰٪ بنزامیدین ۱۰۰، ۱٪ مهارکننده تریپسین، ۱۰ میکرو گرم در میلی لیتر-۱ آپروتینین، ۲ میکرو گرم در میلی لیتر؛ ۱۴۸ میلی مولار؛ فنیل متیل سولفونیل فلوراید ۱ میلی مولار؛ رقت ۱٪ هموژن و در ۲۰۰۰۰ گرم به مدت ۳۰ دقیقه در دمای ۴ درجه سانتی گراد سانتریفیوز شد (۱۷). سوپرنا坦انت بازیابی و پروتئین کل با استفاده از روش پروتئین سنجی برادفورد با استفاده از آلبومین سرم (BSA) به عنوان یک استاندارد تعیین گردید. این نمونه ها برای اندازه گیریهای الایزا استفاده شدند. برای اندازه گیری FFA و TG، ۵۰ میلی گرم بافت چربی پودر شده و در بافر PBS هموژن و با مخلوط کلروفرم- متانول (۲:۱؛ حجم / حجم) استخراج شد. باقی مانده در ۱% Triton X-100 و اتانول ۱۰۰٪ تعلیق و برای Rat Free FFA به وسیله کیت (Cat number: ab65341, abcam, USA) اندازه گیری استفاده شد. مقادیر تری گلیسرید به وسیله کیت شرکت پارس آزمون و مقادیر FFA به وسیله کیت (Cat number: ab65341, abcam, USA) سازنده انجام گرفت. اندازه گیری لاکتات خون و مایع مغزی نخاعی بوسیله کیت آزمایشگاهی پارس آزمون استفاده شد. Rat Inositol Triphosphate و Rat cyclic adenosine monophosphate kit (MBS018906 MyBiosource, USA)، Inositol Cyclic AMP (cAMP) kit (MBS023895, MyBiosource, USA) و Triphosphate (I3P) استفاده شد.

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

در بخش آمار توصیفی از شاخصهای پراکندگی انحراف معیار، میانگین و نمودار استفاده شد. در بخش آمار استنباطی جهت تعیین نرمال بودن توزیع داده ها از آزمون شاپیرو-ویلک استفاده شد. همسان بودن واریانسها در مقایسه بین گروهی با آزمون لوین سنجیده شد. جهت تعیین معنی دار بودن تفاوت متغیر ها بین گروه های تحقیقی از آزمون های

آنالیز واریانس یک راهه و تست تعقیبی توکی استفاده شد. سطح معنی داری در تمامی آزمونهای استنباطی برابر با $a=0.05$ انتخاب شد. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزارهای اکسل و SPSS استفاده گردید.

نتایج و یافته ها

جدول ۱ مقادیر مربوط به برخی از شاخصهای آنتروپومتریک، سطوح لاکتات پلاسمای مایع مغزی نخاعی بلافضلله بعد از تمرین حاد را نشان می دهد.

جدول ۱- برخی از شاخصهای آنتروپومتریک، سطوح لاکتات پلاسمای مایع مغزی نخاعی بلافضلله بعد از تمرین حاد

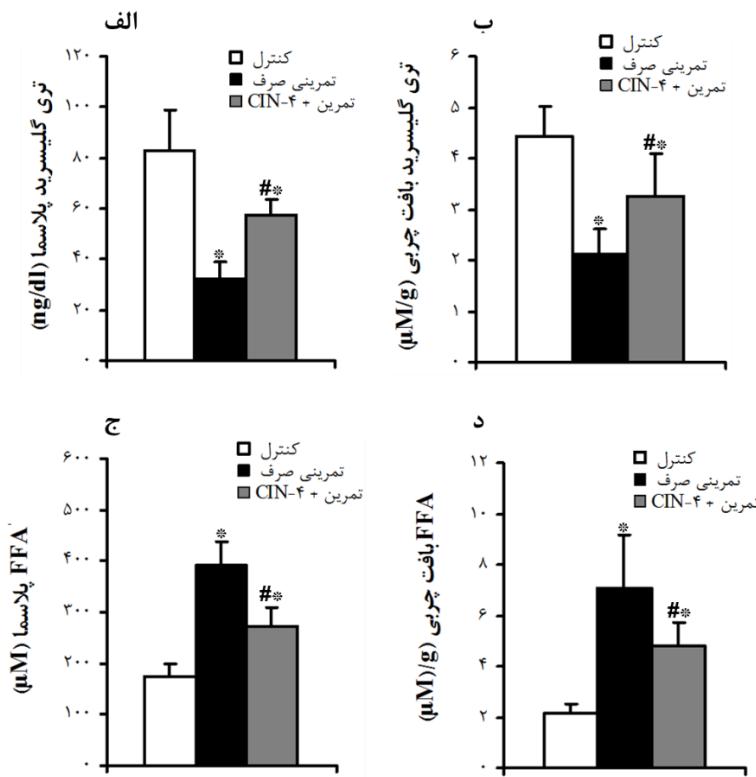
متغیر	کنترل	تمرینی	تمرین + 4-CIN
وزن بدن (g)	298 ± 18	245 ± 17	260 ± 20
وزن قلب (mg)	525 ± 79	712 ± 53	671 ± 51
شاخص توده قلب (mg/g)	$1/77 \pm 0/35$	$2/91 \pm 0/35^*$	$2/58 \pm 0/17^*$
غلظت لاکتات پلاسمای (mmol/l)	$4/9 \pm 0/63$	$3/66 \pm 0/36^*$	$3/84 \pm 0/49^*$
غلظت لاکتات مایع مغزی نخاعی (l/l)	$1/35 \pm 0/23$	$2/14 \pm 0/42^*$	$1/86 \pm 0/33^*$

داده ها میانگین \pm انحراف معیار هستند. هر داده میانگین ۸ سر حیوان است

* تفاوت معنی دار با گروه کنترل ($P < 0.05$)

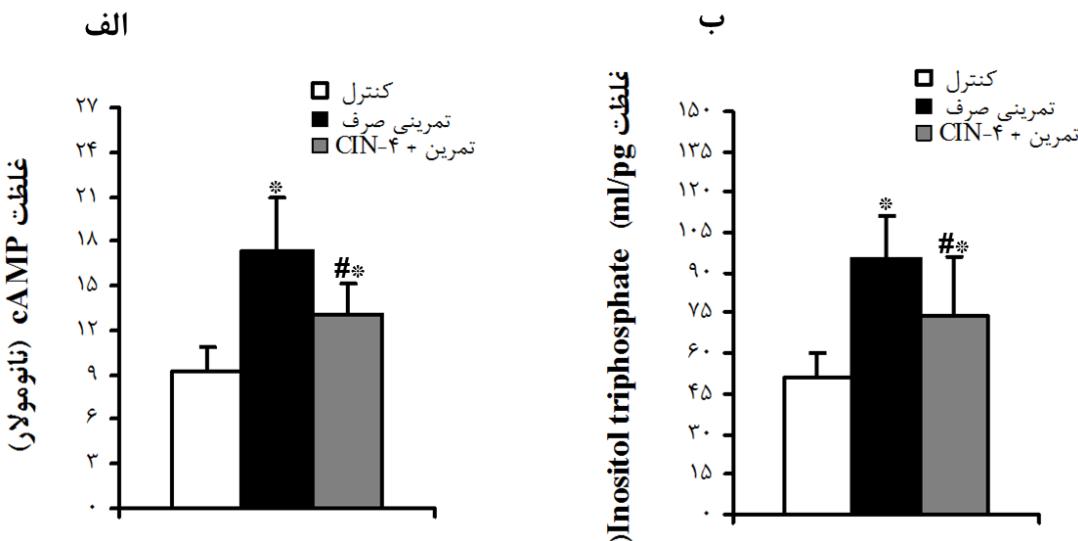
در هر دو گروه تمرینی سطوح پلاسمایی لاکتات بلافضلله بعد از تمرین استقاماتی حاد نسبت به گروه کنترل پایین تر بود (هر دو $P < 0.05$). در مقایسه با گروه کنترل، سطوح لاکتات در CSF در هر دو گروه تمرینی به طور معنی دار بالاتر بود ($P < 0.05$).

بلافاصله بعد از تمرین استقاماتی حاد، کاهش معنیدار 61 ± 31 درصدی در سطوح پلاسمایی تری گلیسرید به ترتیب در گروه تمرینی صرف ($P < 0.01$) و تمرین + 4-CIN ($P < 0.01$) نسبت به گروه کنترل مشاهده شد (شکل الف). اختلاف معنی داری بین غلظت پلاسمایی تری گلیسرید در تمرینی صرف و تمرین + 4-CIN وجود داشت ($P < 0.05$). شکل الف). همچنین بلافاصله بعد از تمرین استقاماتی حاد سطوح تری گلیسرید بافت چربی بین گروه های تحقیق تفاوت معنی دار داشت. سطوح تری گلیسرید بافت چربی در گروه های تمرینی صرف و تمرین + 4-CIN نسبت به گروه کنترل به ترتیب کاهش معنی دار 26 ± 39 درصدی را نشان داد (هر دو $P < 0.01$ ، شکل ب). همچنین بلافاصله بعد از تمرین استقاماتی حاد سطوح تری گلیسرید بافت چربی بین گروه های تمرینی صرف ($P < 0.01$) و تمرین + 4-CIN ($P < 0.01$) تفاوت معنی دار داشت ($P < 0.05$).

شکل ۱: سطوح تری گلیسرید در پلاسما (الف) TG و بافت چربی (ب) و سطوح FFA در پلاسما (ج) TG و بافت چربی (د) بلافاصله بعد از تمرين استقامتي در گروه های تحقیق:
کنترل (n=۸)، تمرينی صرف (n=۸) و تمرين + 4-CIN (n=۸) $P < 0.01$ ، # اختلاف معنی دار بین گروه تمرينی صرف $P < 0.05$.

تمرين استقامتي حاد موجب افزایش معنی دار ۱۲۵ و ۵۶ درصدی در سطوح پلاسمایی FFA به ترتیب در گروه تمرينی صرف ($P < 0.01$) و تمرين + 4-CIN ($P < 0.01$) نسبت به گروه کنترل شد (شکل ج ۱). این در حالی بود که سطوح پلاسمایی FFA در گروه تمرين + 4-CIN نسبت به گروه تمرينی صرف به طور معنی دار پایین تر بود ($P < 0.05$). شکل ج ۱). نتیجه مشابه برای سطوح FFA بافت چربی مشاهده شد. به گونه ای که تمرين استقامتي حاد موجب افزایش معنی دار ۲۱۷ و ۱۲۵ درصدی در سطوح پلاسمایی FFA به ترتیب در گروه تمرينی صرف ($P < 0.01$) و تمرين + 4-CIN ($P < 0.01$) نسبت به گروه کنترل شد (شکل د ۱) و سطوح پلاسمایی FFA در گروه تمرين + 4-CIN نسبت به گروه تمرينی صرف به طور معنی دار پایین تر بود ($P < 0.05$ ، شکل د ۱).

شکل ۲: سطوح cAMP (الف) و اینوزیتول تری فسفات (ب) بالاصله بعد از تمرین استقامتی در گروه های تحقیق :

کنترل (n=8)، تمرینی صرف (n=8) و تمرین + 4-CIN (n=8)

* اختلاف معنی دار با گروه کنترل ($P < 0.05$) ، # اختلاف معنی دار بین گروه تمرینی صرف ($P < 0.05$).

بالاصله بعد از تمرین استقامتی حاد، افزایش معنی دار 41 ± 87 درصدی در سطوح cAMP بافت چربی به ترتیب در گروه تمرینی صرف ($P < 0.01$) و تمرین + 4-CIN ($P < 0.01$) نسبت به گروه کنترل مشاهده شد (شکل الف). اختلاف معنی داری بین cAMP بافت چربی در تمرینی صرف و تمرین + 4-CIN وجود داشت ($P < 0.05$). شکل الف. سطوح اینوزیتول تری فسفات بافت چربی در گروه های تمرینی صرف و تمرین + 4-CIN نسبت به گروه کنترل به ترتیب افزایش معنی دار 90 ± 49 درصدی را نشان داد ($P < 0.01$)، همچنین بالاصله بعد از تمرین استقامتی حاد سطوح اینوزیتول تری فسفات بافت چربی بین گروه های تمرینی صرف و تمرین + 4-CIN تفاوت معنی دار داشت ($P < 0.05$).

بحث و نتیجه گیری

مطالعه حاضر با هدف تعیین تأثیر بلندمدت تمرین استقامتی و نقش لاكتات در حین تمرین بر اکسیداسیون لیپید در موش های صحرایی نر نژاد ویستار انجام شد. مهمترین یافته تحقیق حاضر این بود که ورود لاكتات به مغز برای ایجاد سازگاری ناشی از تمرین استقامتی در اکسیداسیون لیپید حداقل در سطح آزاد سازی FFA و مصرف تری گلیسرید پلاسمایی و تجزیه این سوبسترا در بافت چربی ضروری است.

مشابه با نتایج مطالعات پیشین هر دو گروه تمرینی در پاسخ به تمرین استقامتی حاد سطوح کمتری از لاكتات پلاسما را در مقایسه با گروه کنترل نشان دادند (۱۸-۲۰). در مطالعه حاضر به منظور تایید اثربخشی پروتکل تمرینی از مقایسه شاخص توده قلبی بین گروه های تمرینی و کنترل استفاده گردید. نتایج حاکی از افزایش معنی دار این شاخص در هر دو

گروه تمرینی نسبت به گروه کنترل بود که نشان می‌دهد پروتکل تمرینی اعمالی در تحقیق حاضر اثربخش بوده است. سطوح لاكتات پلاسمای در حین تمرین ماحصلی از تعادل بین تولید آن در عضله اسکلتی و ورود آن به گردش خون و میزان پاکسازی این فرآورده توسط بافت‌های پیرامونی نظیر قلب، کبد و مغز است (۱۸). هر دوی این فرآیند تحت تاثیر تمرین استقاماتی قرار می‌گیرند. در بخش تولید، بعد از انجام تمرین استقاماتی بلند مدت به دلیل افزایش محتوای میتوکندری، افزایش آنزیمهای اکسایشی و افزایش تنفس سلولی امکان اکسایش هوایی گلوکز به مقدار بیشتر فراهم می‌شود و اتکا به مسیر گلیکولیز بی هوایی را کاهش و در نتیجه تولید لاكتات توسط عضلات اسکلتی فعال کمتر می‌شود (۱۸). این تغییرات همچنین به کاهش نسبت NAD+/NADH سلولی منجر می‌شود که خود به عنوان عاملی برای کاهش فعالیت گلیکولیز بی هوایی و به تبع آن تولید لاكتات می‌باشد (۲۱). فرایند پاکسازی لاكتات نیز تحت تاثیر تمرین استقاماتی قرار می‌گیرد (۲۰). به دلیل افزایش ظرفیت گلوكونوزنز کبدی که لاكتات تولیدی در حین تمرین را به عنوان سوبسترا مصرف می‌کند، افزایش ظرفیت اکسیداتیو عضلات انقباض و سایر بافت‌های بدن که توانایی مصرف لاكتات را دارند، لاكتات وارد شده به جریان خون متحمل مصرف و اکسایش بیشتری می‌شود که نتیجه غایی آن کاهش تجمع لاكتات در خون در حین تمرین است (۲۰). همچنین در تحقیق حاضر میزان FFA پلاسمای و بافت چربی در پاسخ به تمرین استقاماتی حاد در گروه تمرین صرف نسبت به گروه کنترل بیشتر بود که به نوعی بازگو کننده این مطلب است که نرخ آزاد سازی اسید چرب در گروه تمرین نسبت به گروه کنترل در حین تمرین بیشتر بوده است. چند که اندازه گیری سطوح FFA پلاسمایی به تنهایی نمی‌تواند منعکس کننده میزان آزادسازی FFA از بافت چربی باشد، چرا که FFA آزاد شده از بافت چربی میتوانند مجدداً در کبد ری-استریفیغ و به تری گلیسرید تبدیل شود. همچنین سطوح تری گلیسرید پلاسمای و بافت چربی نیز در گروه تمرین صرف پایینتر از گروه کنترل بود که نشان دهنده مصرف بیشتر این سوبسترا در گروه تمرین است. مجموع این نتایج وقوع سازگاری‌های ناشی از تمرین استقاماتی در متابولیسم لپید در گروههای تمرینی را تایید می‌کند.

همچنین در تحقیق حاضر فرضیه دیگری مبنی بر ضرورت ورود لاكتات به مغز در حین تمرین جهت وقوع سازگاری‌های ناشی از انجام بلندمدت تمرین استقاماتی در متابولیسم لپید توسعه یافت. به این منظور حیوانات گروه تمرین +4-CIN قبل از انجام هر جلسه تمرینی تزریق درون مغزی 4-CIN را تجربه می‌کردند که مانع از ورود لاكتات به مغز در حین تمرین در این گروه می‌شد. اطمینان از صحت منع ورود لاكتات به مغز در مطالعه حاضر با توجه به داده‌های یک مطالعه پایلوت و مقایسه داده‌های مربوط به غلظت لاكتات در CSF بعد از انجام یک جلسه تمرین استقاماتی حاد در سه حیوان که تزریق درون مغزی 4-CIN را ۱۵ دقیقه قبل از تمرین حاد تجربه کرده بودند و مقایسه مقادیر با سه حیوان که صرفا تمرین حاد را انجام دادند، انجام شد. نتایج این مطالعه پایلوت حاکی از پایین تر بودن غلظت لاكتات در CSF در گروه تمرین +4-CIN بود که صحت منع ورود لاكتات به مغز در این گروه را تایید می‌کند ($0/43 \pm 1/46$ در برابر $0,34 \pm 2/08$). پایین تر بودن غلظت لاكتات در مغز این حیوانات متعاقب تزریق 4-CIN امری قابل انتظار بود چراکه

سد خونی مغزی نسبت به ورود لاكتات نفوذ ناپذیر است و تنها راه برداشت مغزی لاكتات انتشار تسهیل شده آن به وسیله انتقال دهنده های آن (MCTs) میباشد (۲۲). MCT1 و MCT2 دو ایزوفرم رایج موجود در مغز می باشند و از آنجایی که Km این دو انتقال دهنده نسبت به غلظتها لاكتات خون حتی در حین استراحت نیز پایین تر میباشد، لذا عمل معمول این دو انتقال دهنده برداشت لاكتات از خون به سمت مغز میباشد (۲۳). لذا هر عاملی که بتواند فعالیت این انتقال دهنده ها را کاهش دهد، منجر به کاهش غلظتها لاكتات در مغز خواهد شد. میزان FFA پلاسمما و بافت چربی در پاسخ به تمرين استقامتي حاد در گروه تمرين + 4-CIN نسبت به گروه تمرين صرف کمتر و سطوح تری گلیسیرید پلاسمما و بافت چربی بالاتر از گروه تمرين صرف بود. همچنین در مطالعه حاضر دو مسیر مهم از لیپولیز بافت چربی نیز بین دو گروه مقایسه شد. cAMP که افزایش سطوح آن به فعال شدن پروتئین کیناز A منجر میشود و در نهايٰت با فعال کردن لیپاز حساس به هورمون به تجزيه تری گلیسیرید بافت چربی منجر میشود و مسیر فسفاتيديل ۳ فسفات (IP3) که فعال شدن آن به تجزيه دی اسیل گلیسرولهای بافت چربی منجر میشود (۱۷). سطوح هر دوی cAMP و IP3 بافت چربی در گروه تمرين + 4-CIN نسبت به گروه تمرين صرف بطور معنی دار پایین تر بود که نشان دهنده فعالیت کمتر لیپولیز بافت چربی در پاسخ به تمرين حاد در گروه تمرين + 4-CIN دارد. در از آنجایی که تنها تفاوت بین این گروه و گروه تمرينات صرف منع ورود لاكتات به مغز بود، اين نتایج پیشنهاد میکند که ورود لاكتات به مغز برای ايجاد سازگاري ناشی از تمرين استقامتي در لیپولیز بافت چربی و برخی از شاخصهای متابوليسم ليپيد نظير آزاد سازی FFA و مصرف تری گلیسیرید پلاسمما و بافت چربی ضروري است. اينکه ورود لاكتات به مغز چگونه میتواند سازگاريهای ناشی از تمرين استقامتي در متابوليسم ليپيد را در تحت تاثير قرار دهد از نتایج تحقيق حاضر قابل استخراج نیست لیکن چند فرضيه محتمل است. محتمل ترین فرضيه اين است که لاكتات در مغز میتواند با تاثير بر هسته ونترومديال سبب تنظيم پيرامونی متابوليسم چربی شود. اين فرضيه زمانی قوت می گيرد که از يك طرف تزرير لاكتات در هسته ونترومديال با افزایش فعالیت اين هسته منجر به افزایش ترشح هورمونهای کانترريگیوليري میشود که يكی از وظایف آنها تحريك متابوليسم ليپيد است (۱۳، ۱۴) و از طرف ديگر فعالیت اين هسته برای اكسيداسيون ليپيد در حین تمرين ضروري است (۲۴). شواهدی وجود دارد که کاهش فعالیت هسته ونترومديال بوسیله ترزيق ليدوکائین در خود هسته قبل از تمرين منجر به کاهش مقادير نسبت تبادل تنفسی (RER) و اكسيداسيون ليپيد در حین تمرين استقامتي میشود (۲۴). با اين وجود اظهار نظر قطعی در مورد اين فرضيه نيازمند انجام تحقیقات بعدی میباشد. منع ورود لاكتات به هسته ونترومديال بوسیله ترزيق موضعی 4-CIN در هسته ونترومديال و سنجش تغييرات ناشی از آن در اكسيداسيون ليپيد حین تمرين به محققان بعدی پیشنهاد می شود. متاسفانه در مكان انجام تحقيق حاضر شرایط انجام چنین مطالعه اي وجود نداشت. فرضيه محتمل ديگر تاثيری است که لاكتات میتواند بواسطه اتصال به گیرنده خود (GRP81) یا متابوليذه شدن در مغز که با تغييرات NAD⁺ همراه است، اعمال نماید. وجود GRP81 در نرونهاي پس سيناپسي و حتی در بعضی موارد در نرونهاي پيش سيناپسي گزارش شده است و اين گيرنده در نواحي هيپوتalamوس، هيپوكمب و کورتكس موش بيان میشود (۹، ۲۵). اتصال لاكتات به اين گيرنده با فعالسازی مسیرهای متابوليکی مهمی نظير مسیر ERK1/2 همراه است که

فعال شدن آنها در مغز می تواند متابولیسم لیپید را تحت تاثیر قرار دهد. با این وجود به دلیل اینکه غلظت های بالایی از لاکتات (حدود یا بیشتر از ۵mM) برای فعال سازی این گیرنده مورد نیاز است (۲۶) و غلظتهای لاکتات در مغز حتی در شرایط تمرين هم به این میزان نمی رسد، این فرضیه خیلی محتمل به نظر نمی رسد. به طور کلی، نتایج تحقیق حاضر نشان داد که ورود لاکتات به مغز برای ایجاد سازگاری ناشی از تمرين استقاماتی در اکسیداسیون لیپید حداقل در سطح آزاد سازی FFA و مصرف تری گلیسرید پلاسمایی و تجزیه این سوبسترا در بافت چربی ضروری است. لذا لاکتات می تواند به عنوان یک عامل سیگنالینگ درگیر در تنظیم متابولیسم چربی در حین تمرين معرفی شود.

References

- 1- Horowitz JF, Klein S. Lipid metabolism during endurance exercise. *The American journal of clinical nutrition*. 2000;72(2):558S-63S.
- 2- Muscella A, Stefano E, Lunetti P, Capobianco L, Marsigliante S. The regulation of fat metabolism during aerobic exercise. *Biomolecules*. 2020;10(12):1699.
- 3- Purdom T, Kravitz L, Dokladny K, Mermier C. Understanding the factors that effect maximal fat oxidation. *Journal of the International Society of Sports Nutrition*. 2018;15(1):3.
- 4- Horowitz JF. Regulation of lipid mobilization and oxidation during exercise in obesity. *Exercise and sport sciences reviews*. 2001;29(1):42-6.
- 5- Zeng W, Pirzgalska RM, Pereira MM, Kubasova N, Barateiro A, Seixas E, et al. Sympathetic neuro-adipose connections mediate leptin-driven lipolysis .*Cell*. 2015;163(1):84-94.
- 6- Bray GA, Nishizawa Y. Ventromedial hypothalamus modulates fat mobilisation during fasting. *Nature*. 1978;274(5674):900-2.
- 7- Ishikawa T, Mizunoya W, Shibakusa T, Inoue K, Fushiki T. Transforming growth factor- β in the brain regulates fat metabolism during endurance exercise. *American Journal of Physiology-Endocrinology and Metabolism*. 2006;291(6):E1151-E9.
- 8- Zarjevski N, Cusin I, Vettor R, Rohner-Jeanrenaud F, Jeanrenaud B. Intracerebroventricular administration of neuropeptide Y to normal rats has divergent effects on glucose utilization by adipose tissue and skeletal muscle. *Diabetes*. 1994;43(6):764-9.
- 9- Proia P, Di Liegro CM, Schiera G, Fricano A, Di Liegro I. Lactate as a Metabolite and a Regulator in the Central Nervous System. *International journal of molecular sciences*. 2016;17(9):1450.
- 10- Nalbandian M, Takeda M. Lactate as a signaling molecule that regulates exercise-induced adaptations. *Biology*. 2016;5(4):38.
- 11- Philp A, Macdonald AL, Watt PW. Lactate—a signal coordinating cell and systemic function. *Journal of Experimental Biology*. 2005;208(24):4561-75.
- 12- Pérez-Escuredo J, Van Hée VF, Sboarina M, Falces J, Payen VL, Pellerin L, et al. Monocarboxylate transporters in the brain and in cancer. *Biochimica et Biophysica Acta (BBA)-Molecular Cell Research*. 2016;1863(10):2481-97.
- 13- Borg MA, Tamborlane WV, Shulman GI, Sherwin RS. Local lactate perfusion of the ventromedial hypothalamus suppresses hypoglycemic counterregulation. *Diabetes*. 2003;52(3):663-6.
- 14- Chan O, Paranjape SA, Horblitt A, Zhu W, Sherwin RS. Lactate-induced release of GABA in the ventromedial hypothalamus contributes to counterregulatory failure in recurrent hypoglycemia and diabetes. *Diabetes*. 2013;62(12):4239-46.

- 15- Erlichman JS, Hewitt A, Damon TL, Hart M, Kurascz J, Li A, et al. Inhibition of monocarboxylate transporter 2 in the retrotrapezoid nucleus in rats: a test of the astrocyte–neuron lactate-shuttle hypothesis. *Journal of Neuroscience*. 2008;28(19):4888-96.
- 16- Patestas MA, Gartner LP. A textbook of neuroanatomy: John Wiley & Sons; 2016.
- 17- Aveseh M, Koushkie-Jahromi M, Nemati J, Esmaeili-Mahani S. Serum calcitonin gene-related peptide facilitates adipose tissue lipolysis during exercise via PIPLC/IP3 pathways. *Endocrine*. 2018;61:462-7.٢
- 18- Bergman BC, Wolfel EE, Butterfield GE, Lopaschuk GD, Casazza GA, Horning MA, et al. Active muscle and whole body lactate kinetics after endurance training in men. *Journal of applied physiology*. 1999;87(5):1684-96.
- 19- Favier R, Constable S, Chen M, Holloszy J. Endurance exercise training reduces lactate production. *Journal of applied physiology*. 1986;61(3):885-9.
- 20- Fukuba Y, Walsh M, Morton R, Cameron B, Kenny C, Banister E. Effect of endurance training on blood lactate clearance after maximal exercise. *Journal of sports sciences*. 1999;17(3):239-48.
- 21- Robergs RA, Ghiasvand F, Parker D. Biochemistry of exercise-induced metabolic acidosis. *American Journal of Physiology-Regulatory, Integrative and Comparative Physiology*. 2004.
- 22- Tamai I, Tsuji A. Drug delivery through the blood-brain barrier. *Advanced drug delivery reviews*. 1996;19(3):401-24.
- 23- Pierre K, Pellerin L. Monocarboxylate transporters in the central nervous system: distribution, regulation and function. *Journal of neurochemistry*. 2014-1;(1)94; .٥
- 24- Inoue K, Miyaki T, Fujikawa T, Matsumura S, Fushiki T. Regulation of fat metabolism by central nervous system during physical exercise. *Proc Physiol Soc*. 2008;11, PC148.
- 25- Zhai X, Li J, Li L, Sun Y, Zhang X, Xue Y, et al. L-lactate preconditioning promotes plasticity-related proteins expression and reduces neurological deficits by potentiating GPR81 signaling in rat traumatic brain injury model. *Brain Research*. 2020;1746:146945.
- 26- Nikooie R, Moflehi D, Zand S. Lactate regulates autophagy through ROS-mediated activation of ERK1/2/m-TOR/p-70S6K pathway in skeletal muscle. *Journal of Cell Communication and Signaling*. 2021;15(1):107-23.